

Num. VI.

EXTRAORDINARIA RELATIONIS HISTORICO-HEBDOMADARIAE

Continuanda Continuatio, 9. *Februarij*, 1638.

Roma, 16. Ianuarij.

Quandoquidem Pontifex nosse insanabileque manantis pedis egro rursus
conficitur morbo, ita consanguinei ex ea Barberinorum prolapia agnati
Nepotes instantissime apud eum perierunt, ut in defunctorum Cardinalium
Victoria loca quantocyus alij subrogarentur. His inter Sanctitatem Suam & Ma-
ximam Hetruriae Principem nuperrime orta, necdum utrimque composita, ac sedata
fuerit, merentiumque est, eam ulterioribus motibus fore occasionem suppedi-
turam, atque recedens multi opulenti cives, & mercatores Florentini conualatis
curis, in patriam commigrarunt. Parma & Placentiae Dux, quem antehac abeunte
hoc Aminentissimum S. R. E. Cardinalem ad aliquot miliaria in itinere comitatu
ille memi, hac septimana ignotus iterum ad hanc urbem accessit.

Venetijs, 22. Ianuarij.

Per Statum Mediolanensem quotidiani ad bellum apparatus ab Hispanis ignavi-
ter continuantur, nec segnius de Sabaudia belligerantes Galli ad arma se parant, &
Statum Legionum imperium retinere omni conatu adlaborant.

Mediolano, 22. Ianuarij.

Venetorum Respub. hoc tempore aliquot militum turmas exauctorauit, quas ex-
cellentissimus Marchio de Leganes ad Catholicae Maiestatis stipendia in suum re-
cepit seruiturum. Prorex Neapolitanus Dux de Medina, &c. ad Praesidem nostrum
Cursores misit, qui eius regni nomine, ducenta Coronatorum millia per Cambiū
Mediolanum huc detulit, ex quo belli neruo numerosiores copia forent conscri-
benda. Gallorum aliqui in Nizza della Paglia vrbis praesidij, eo ex oppido exue-
runt, & mentita fide Punica, ad Hispanorum partes, & praesidia in Aleandriam sese
repperunt, oportunitatem captare cupientes, ut vrbis armamentario ignem inij-
cerent, quo accenso, huius scelerati & proditorij stratagematis conscius Marescal-
lus Cricquin, cum reliquo, qui haud procul ab vrbis constitutus, & facinoris euen-
tum praetolaturus erat, milite, distam ciuitatem iuuadere, & occupare possit. Sed
animus conceptis his violentis & detestandis Gallorum maest nationibus felix de-
fuit euentus, coniurationeque detecta, auctores comprehensi, & ex peruersissimo-
rum transfugarum nebulonum numero quatuordecim in furcam acti sunt.

Florentia perferibitur, Pontificis iussu, centenos aliquot milites Roma ad Cz-
Arma

rum *del Rio*, (est autem id in Hetruscorum confinibus situm) missos, ut cuparent, & possessionem eius ad Romanæ Ecclesiæ patrimonium deuolu-
prænderent. Id ubi Magno Hetruscæ Duci innotuit, illico quadringentis
cum Domino Præfecto Atidosi, eò dimisit, qui prædictam arcem in Hetrus-
cipis præsidium, potestatem recepit, & Pontificis copias propius ad Castre-
dere prohibuit, quæ re infecta, & septuaginta circiter occisis, recepti cam-
mamque, vnde venerant, abire coactæ sunt. Metus est, leuia hæc simulta-
n perniciosissimum bellum fore eruptura, quod Deus auertere, & turbu-
ropz pacem elargiri dignetur.

Berlino. 20. Ianuarij.

Tribunus Sparr etiam in hac vrbe præfens degit, & Regis Poloniz
ad belligerandum contra Turcam; militem conduxit. Copiæ Gallasianæ
Megapolitanæ, partim in Holfatiæ finibus hybernant. Inperialis miles
Brandenburgicus necdum certis fruitur Quartierijs, sed accrescente vete-
hoc frigore, maiora contra Suecum moliri conatur. Bannierius ante vrben-
ensem etiam proximis diebus copias suas, & elidendis Cæsaro-Saxonico
filijs totus aduigilat. Interim Pomerania ad summam rerum egestatem
ducta est, adeo, vt ad duodecim milliaria omnia desolata inibi squalescant,
ficile hominem aut viatorem illic sic reperire. Pacis consilia expetuntur, sed
eius tractationes in vanas auras dissolui, atque optato carere scopo, dolenda

Aliud Berlino scriptum, 22. Ianuarij.

Miles Saxo-Brandenburgicus præclaram rei aduersus Suecos bene gerenda-
tionem laboriosus opperitur, cui præterita Kunz, Generalis Vigiliarum Pra-
Bredavv quatuordecim legiones adiunxit, præmeditatâ expeditionem effectum
mandaturus. Interim communi hic fama asseritur, Gallo militatæ Equitem
zouium à Nobili quodam Holfato, post commissam acrem veriusque monom-
à medio sublatum esse.

Hamburgo, 26. Ianuarij.

Ex vrbe Roßtock perferibitur, Architribunum Gallasium cum suo exerci-
insulam VVollin accessisse, indeque Bannierij militem Stettinum vsque pro-
se, & ad occupatum ipsum oppidum VVollin Megapolitanicæ Ducis Legatos
uocasse, ibidemque eum prætoriana sua Castra modò locasse. Rumor etiam
belicit, Cæsaro-Saxonicam militiæ gentem congelatas frigore aquas pertrax-
& non solum insulam Reugen dbi feliciter subiugasse, sed etiam Vrangeliæ
eadem excubantes cohortes vsque ad Stralsundanz ciuitatis mœnia in fugam
iecisse.

Vienna, 27. Ianuarij.

Ante dies non multos Imperij ViceCancellarius Kurzius, ex legationis
redux Viennam adpulit, indeque pernicipibus equis Posonium ad Cæsaiem ad-
uit. E contra Princeps Iulius Henricus Saxo-Lavvenburgicus Posonio huc redi-
conseruato statim equo, Pragam Bohemiz metropolim accelerauit.

Ortz in Comitij Hungaricis simultates magna ex parte consopitæ sunt, quæ
quidem Pannoniz Rex vrgentibus Protestantibus eo in regno viginti septem

in liberum religionis suæ exercitium indulsit, ex quo Coronationem prope
eum euentum suum habituram arbitramur.

Aliud scriptum Viennæ, 26. Ianuarij.

Noctalia hic nulla, nisi quod Coronatio Reginae aut Imperatricis post octi-
dium Posonij, omnibus iniectis remoris & impedimentis, in puncto Exer-
citiij religionis cessantibus, desideratum euentum sit habitura. Illustris Prin-
ceps ab Eggenberg ingenti trecentorum aulicorum satellitio stipatus, pri-
ma septimana instantis Quadragesimæ Romam abiit. Ornatus, & Corona-
tionis præparamenta in numero vnionum & gemmarum splendore fulgentia
abhinc Posonium transmissa sunt.

Dantisco, 19. Ianuarij.

Vrbi nostræ maiora pericula indices imminere videntur, quando quidem Po-
loniæ Rex parum de iure suo, quod præterdit, remittere cogitat, atque ve
ad persoluendum ipsi vectigal, quascumque naues in mari Baltico astringere
possit, binarum legionum præsidium Regio Borussicæ Monti imponere de-
creuit. Dubio rumore hic quoque sparsum fuit, validissimum decem arma-
torum millium exercitum Cæsareum, ex Germania & Megapolitania ad vr-
bem nostram, hyemandi causa, fore accessurum, cuius rei fidem penes aucto-
rem esse dubitamus. Proximis diebus, adhuc aliquæ Lubeccensium, & non-
nulla Batauorum naues vrba nostræ portum ingressæ sunt, quæ quantocumque
abhinc secundis ventis velificaturæ erunt.

Gluckstadio, 27. Ianuarij.

Holfatiæ bellicosa ac armis exercitata gens in sinibus suis per stationes di-
sposta peregrini militis in eam regionem vltiorem accessum omni conatu
impedire adlaborat. In hac nostræ Felicitatis vrbe etiam militum excubiæ du-
plicatæ sunt, Præfectusque sub ortum & occasum solis, frigore concretas vr-
bis fossas aquaticas salsicis aperiri iussit. Excelentissimus Danicæ Regis a-
pud Cæsarem Orator ante aliquot dies, perillustri ac Generoso Comi-
ti Prentzio, quatuor laetei coloris & insignis præstantis equos, quos Cæsar
vnâ cum ornatissimo curru ipsi dono dederat, Vienna huc transmissit. Circa
hoc tempus ex itinere quoque huc venit Fridericus Gunterius, qui negotio-
rum causa abhinc vltius ad Regem suum profecturus erit.

Esselea, 29. Ianuarij.

Viginti octo vino onusti currus cum numerofo fiduciariorum militum comita-
tu ex VVimmariensium Castris Argenteoratum versus commeari voluerunt, at vbi
Cæsarem militem omnes vias & aditus insidere intellexerunt, re iniecta, ad sua
castra regressi sunt. Commemoratus Cæsaris miles Argentoratensibus omnes adi-
tus vndeque tamdiu interclusos esse molitur, donec vtramuis aut Cæsaris, aut
Gallorum

Gallorum partem sequuturos sese declararint, & catheticam hoc in p
solutionem exhibuerint. Gallicanz militiæ Tribunus Hallerius Luterian
rum proximo tempore ad Regem suum abiturus erit. Dux de Sauelli in B
fines ad Caroli Lotharingæ Ducis militem sese recepturus erit, quem in h
iam centena aureorum millia ei per cambium assignata sunt. Præfectus B
Bralaco in agrum VVurtembergicum profectus est, illic munitissimum C
Hohenvvielâ Duce in manus Cæsaris recepturus. Vice versa Cæsar form
arcem Hohenstauff commemorato Duci creditur esse redditurus.

Ex Episcopatu Herbipolensi, sexta Februario.

Florentissima quondam hæc prouincia dudum alta pace & otio gaudere
nulla prosperitate semper diuturna. Postquam enim Dux Bernharus militem
per Episcopatum Basiliensem in hybernis collocauerat, Generosi Baronis
de Vverth cohortes Cæsariæ vicissim hybernalicia sua Quartieria quatuor
dictarumque copiarum maxima pars, & inter cæteras, haud exigua Croatica
nus solum nostrum in stessâ est. In Norinbergensis ciuitatis Territorio Cro
Tribuni Beygots Regimina siue legiones hybernant, ex qua militia etiam
gio per Episcopatum Bambergensem in hybernis collocata est. Coloniellus
cum suis legionibus in Comitatu Hennenbergeosi obsedit, qui & eius muniti
ticam Ciuitatem resistentibus oppidanis, violenter inuasit, & per effractionem
militem magno numero vrbi immisit.

Hamburgo, 2. Februarij.

Parum hic modò noui, nisi quod merces nostrorum mercatorum à Sereniss
Saxoniz Electore proximis in nundinis Lipsiensibus certas ob causas & part
nes fuerunt detentæ, & complures mercatores in itinere à prædonibus spoliati
liqui etiam occisi sunt.

Francofurto, septima Februarij.

Commendans Hanouiensis ambos Comites in arce adhuc captiuos detinet
tam faeli negotio in eorum liberationem consentire videtur.

Ex Pomerania nunciatur, Cæsareæ Maiestatis excellentissimum Archi Tribu
Comitem de Gallas vnâ cum Saxonis & Brandenburgicis cohortibus scellit
mos Cæsariæ militiæ aduersus Suecos continuare progressus, atque victoriam
rum signa & arma iam ad ipsos vsque maris Baltici fines propagasse. Fama
ea increbescit, prædictum Comitem Hallasium circa proximum tempus in
nepris veris cum sua militia in Belgium sese fore recepturum, quandoquidem
xonis & Brandeburgi validissimi exercitus resistendis illic militantium Sue
conatibus existimentur sufficientes fore.

Ex Belgio, 9. Februarij.

Seduli & ingentes ad bellum apparatus in his Vnitis Catholicæ Maiestatis
prouincijs gnauiter continuantur, magnusque curruum bellicorum numerus
conquiritur, & complures artificiosissimæ machinæ, reliquaque militaria
suppellectilia adornantur.

F I N I S.

ORDINARIA

RELATIONIS
HISTORICO-HEBDOMADARIAE

Continuanda Continuatio, 9. Februarij, 1638.

Lutetia Parisiorum, 12. Ianuarij.

A D hanc urbem complures magnae auctoritatis principesque viri, Duces, & Barones frequenter modo conueniunt, varia negotia apud Regem curare satagentes. Candala Dux & Comes à Touraine, vnà cum Germanicarum legionum Praefecto & Barone à Degenfeldt, ante aliquot dies quoque ad hanc urbem accesserunt. Classis Gallicana sub Archithalasso Donno de Manty circa hoc tempus è Toulonis portu soluerat, foelicem rei bene gerendę occasionem aduersus Tunesanorum & Algerianorum in mari pyratam exercentium naues opperiri statuens, quae tamen scruentibus atrocissimè tempestatibus, misera afflicta ac lacerata fuit, multaeque naues vnà cum vectoribus, maris voraginibus hausta ac submersae sunt.

Patrem Iosephum Capucinum Episcopali dignitate ornandum, & sub imminentis Paschatis festum in Cardinalium album adnumerandum esse aiunt. Duxis Bernhardi copiae VVimarienses per episcopatum Basiliensem in hybernis subsistunt. Colonelli Degenfeldts legiones in oppido Roje excubant, Praefectus verò Schmidtberger cum suis cohortibus in municipio à la Tere, & Rantzouius in Guyse commorantur.

Hamburgo, 16. Ianuarij.

Nouorum hic nihil est, nisi quod Cæsareus miles è Pomerania abiuerit, & consumptis illic vbique cibarijs, ad Lubeccensis ciuitatis fines sese receperit, ibidem hibernaturus. In Comitatum Schavvenburgicum etiam hyemandi causa, Cæsari & Imperio stipendiariae cohortes ingressae sunt. Holfatiae Princeps cum videret Cæsarianos eo quoque in Comitatu hibernare velle, subditos & populares suos ad arma in minus sumenda commonefecit, vt pro regionis salute excubarent, darentque operam, ne quidquam paterentur detrimenti. Praedictus Holfatiae Dux etiam nunc militem Cæsareum, quem antea hac in suos fines recipere noluit, admisit, & in eorum annuit alimentationem, ex quo miles, qui hucusque multo cum labore varia itinera confecit, iam multis

multis quibus à nteâ premebatur cibariorum & annonæ angustijs facillè
deri potest. Lubeccenses Cæsarianis omni armorum & alimoniz auxilio
ueniunt, eisq̃ pleraque viatica pro pecunia vœnalia in militis sustenta-
nem subministrant.

Dantiscanz civitatis tabellarius heri ex Pomerania huc venit, referens
eadem prouincia per aera volitare visam ingentis magnitudinis aquilam
omine, incertum. Hodie rumor increbescit, militem Cæsare Saxonico
dies magno numero ad hæc loca adproperantem munitissimum Cæsarem
Poel sibi subiugasse, & VVismarienses etiam iam arcta obsidione circum-
tos acrius à Cæsarianis infestandos fore.

Praga, 23. Ianuarij.
VVismariensium licentis perferibitur, Cæsarianos cum bis millenorum
tum numero ad iusulam Poel accessisse, eandemq̃ vnâ cum adiundo
talitio, victricibus armis occupasse, indeq̃ Colonellum Oesterling
quadringentis suis prædialijs militibus sine vexillis, solo cum stipite
sum. Generalis Petri Gorziz legionem in Silesiæ & Lusatiz prouincijs hy-
na quæsiuerunt.

Vienna, 23. Ianuarij.
Pofonio nunciatur, Hungariæ Status etiamnum Comitijs illis immor-
Cæsare eorum finem urgente, varia Religionem, patriæ & finium salu-
concernentia capita iam pridem discussa, ac aperta esse.

Noftratum inferioris Austriæ Ordinum Conuentus circa decimum
num huius mensis, suum sortitus est initium, cui præsunt excellentissimi
illustrissimi Domini Cæsares Maiestatis Consiliarij Segefridus Christop-
rus Preuner, & Ioannes Comes à Khollouitseh, Carolus Pergerus, I. V.
qui ad prædictum Conuentum, absoluta cum Cessione à Cæsare
gati fuerunt. Ad inchoatam hanc Comitiorum Congregationem
quenti numero Austriæ prouinciæ magnates, Barones, Statusq̃ Sæculi
& Ecclesiastici conuenerunt, perorataque per Dominum Pergerum Cæsaris
Maiestatis propositione, communicatis vtrinq̃ consilij de ea delibata
est, iamque commemorati Status in Castro Cæsareo congregati, secundo
Conuentus sui habuerunt sessionem. Morauiz comitia, quæ ad eius reg-
nis metropolim Olmucium indicta sunt, circa hoc tempus etiam ab eius prou-
uinciæ Ordinibus instituta sunt; Pofoniensium verò Comitiorum finem
huc ante imminentem Quadragesimam, præstolamur, putantque non
subortas eo in Conuentu diuersæ religionis Procerum Vngarorum que-
monis amicabile compositione vtrinq̃ disceptatas, & restinctas esse.

facili- Borussis, Austriæ, & Poloniæ confinibus, magna militum manus conscribi-
 uxill- tam pro Cæsare, cum pro Catholico Hispaniarum Rege, tum etiam pro diuer-
 isten- sarij Principibus, & Statibus.

ificatio- Conuentum Coloniam indictum adhuc cum fructu, & spe pacis,
 otarum finem transigendum esse, plerique existimant.

feren- Proximis diebus Excellentissimus Comes Truchsesius ab hac vrbe discessit, an-
 ulam- nani vero abire, pre alieno, quo creditoribus obstrictus erat, se exsoluit, eisque
 nicu- nam in debitis præstitit satisfactionem. Post quæ prædictus Comes cito itiners.

Calu- hinc ad Cæsarem in Pannoniam, & Posonium versus se transtulit, illic militiæ
 circ- spiniciæ nomen daturus.

In Electoratu Brandenburgico magnus conscriptorum militum numerus adue-
 it, militiæ Cæsariæ coniungendus.

Do. draco, 16. Ianuarij.

Amstelrodamo perscribitur, in Hollandia & Transflulansis prouincijs ex conge-
 norum flumium eluisione, deplorandam eius regionis subditis, & vicinis acco-
 ling- illariam esse calamitatem, multosque aquarum canales & stagnorum stipites re-
 ditibus crebro gelu aquis euersos, magnamque hominum & pecudum fra-
 hys- grem editam esse. Næ, atrox hoc inundationis malum tantoperè in Diocesi Traie-
 tensi defælij, vt idem prouinciæ fluminis altero sui brachio dictam ciuitatem sue-
 complexus, aquaque mira altitudine excrescens, inde inferiores TerGovv &
 Voerden regiones omnino inundauit, & repentino quasi fulminis ac teli impetu
 buia quæque prostrauit, confregit, dependit, Excisi fundamentis aggeres, fundi-
 bus euersæ domus, & opulentissimæ coloniarum vnâ cum hominibus, iu-
 mentis, suppellectilibus, absumptæ & extinctæ. Nec Hollandiam solam ea calami-
 tas afflixit, sed & vicinas regiones peruagata est, ac irreparabile, quod etiâ aliquot
 auri miliones excedere dicunt, damnum subortum.

Brema, 1. Februarij.

Innotuit sine dubio Generositati Vestræ, quid foedifragus miles Suecus in suis
 pretorianis Castris ante dies non multos molitus sit, quomodo, & quo proditorio
 stragemate ciuitates, oppida, & arces, quas occupat, spoliare, perdere, & dein-
 de Cæsariæ tradere coniuratione conluserit, adeo vt de hoc multis scribere pu-
 rem non esse necessarium, cum mari & terra pateat. Quanta porro ex hoc scelera-
 to eorum proposito deuolutio nata sit, facile est argumentari; Opulentiores mer-
 carores & ciues conuulsatis idcirco rebus omnibus, partim Hollandiam, partim
 Daniam, & Sueciam petere constituerunt, quidam etiam Mindenses & Osnabru-
 geneses apud nr̄s sedes suas locare petierunt, quidam etiam in Suecia, in qua lega-
 tionis causa fuerunt, prædia & domos emerunt, quas accedere, & inhabitare po-
 tius decreuerunt, quam Papistarum Dominio subesse.

Conquesti sunt præterea multi viatores inde huc negotiorum causa venientes,
 talia noctu in suis ciuitatibus, totaque patria videri spectra, vt nullus quantumuis
 cordatus miles audeat vel solus excubare, vel solus incedere. Audijuntur Papista-

FINIS

um preces, & supplicationes, personat eorum clamor Ora pro nobis: videtur
natissimæ processiones, fulgent in ipsis tenebris admirabili splendore cop-
pla, & (ve nonnulli dicunt) campanarum clangor & strepitus vbique
que inusitata prodigia quid portendant, noui Deus. Ministri nostri sub
hortantur populum ad emendatiorem vitam. Sed quis ab ira Dei, & iusta
dignatione poterit declinare?

In Comitatu Altenburgico Landgrauij Hassiæ miles tanta immanitate
delirate miseris illos homines excoriauit, vt præ fame, & calamitate, vix
inhæreat, nec aliud à Deo petant quam mortem. Melander cum nostris O-
duodennem puerum Hassum, & iuniorem Palatinum hæreditarijs prom-
ittuere omni studio conantur, pro eius conatus facilitate statuerunt ex-
re septuaginta militum turmas sub Colonelis Ehrenreuter, Lohe, VVing-
rens, &c. quas turmas iunior Palatinus in suum seruitium ad Anglica stipen-
septurus, militiæ Melandri coniunget.

Antverpijs, 5. Februarij.

Dunkerca cum per literas, tum per diuersos inde negotiorum causa huc
tes viatores nunciatur, Dunkercanas naues in mari copiosam ex Hollandicis
licanis nauibus prædam obrinuisse, & inter cætera, binas bellicosas naues,
rio, milite, & armis exercitatissimas superasse, quibus vtrisque octodecim
tendecim machinæ minores bellicæ iuerunt impositæ.

Præter hoc, instructissimam Catholicæ Mariæ classis ibidem in anchoris
sistere, ad anauigandum in Hispaniâ expeditissimam. Sub exitum præteri-
tis, particularem quoque Fregatam Hispanicam in mari fortissimam Hol-
rum nanem superasse, ex eaque insigni præda, & opulento exoticarum merc-
ac præ reliquis, insigni, quem secum aduexerat, sacconi quæstui positam esse.

Bruxellis, 3. Februarij.

Lyranz ciuitatis in Brabantia fortificationes iam omni studio inestuari
unt, fossoresque laboribus suis magna sedulitate incenti sunt. In hac pro-
magnus equitum peditumque numerus conscribitur, cunctaque ad bellum
saria circa proximum veris tempus ad manus sumuntur. Serenissimus
Cardinalis multam monetam endi iussit, militi suo in stipendij solutione
soluendam. Ex Francia perscribitur, Galliarum Regis animum ad componen-
pacem inclinare, effecturumque, vt Legati sui Coloniam mittantur, cuius Pa-
tionis euentus tempore patefcer.

Literis VVerdenz scriptis asseritur, Cæsarianz militiæ aliquot turmas
octo millium armorum; per loca Leuy, Cassel, & Herck citis itineribus pro-
sci, eo animo, vt Leodiensium fines accedant, & inuisant. Idem literis ex
Leodiensi perscriptis confirmatur, in prædicta metropole magnam apud ciui-
formidinem, quandoquidem timent, ciuitatem ipsorum accedentibus ad ciui-
nes numerosis Cæsarianorum militum cateruis de nouo infestandam, & oppu-
dam iri, multi etiam aliò sedes suas transferre edcreuerunt.

F I N I S